

Investér i fremtiden

Investér i børn og unges læsning

Hvad kan læsningen?

Når børn læser, får de styrket deres læsekompetencer og evnen til fordybelse, som er afgørende i uddannelsessystemet og for deres dømmekraft i mødet med sociale medier.

Læsning styrker børns identitetsdannelse, empati og dannelse og træner opfattelsesevne, hukommelse og ræsonnement. Læselyst og læse-kunnen er endvidere afgørende for demokratisk deltagelse, evnen til at tænke kritisk og social mobilitet.

Bekymringspunkter

- ◆ Danske elevers læseglæde ligger blandt den laveste i verden. Kun 20 pct. af de danske elever siger, at de "rigtig godt kan lide at læse" mod 43 pct. internationalt.
- ◆ Personalet i en stor del af børnehaverne benytter sig ikke af bøger sammen med børnene.
- ◆ Der er en skævhed i adgangen til bøger og højtlesning, og det rammer børn, der med tidlige sproglige vanskeligheder klarer sig dårligere ved folkeskolens afgangsprøve end andre børn, trives dårligere i skolen og oftere rammes af psykosociale problemstillinger.
- ◆ Brug af sociale medier hænger sammen med mindre fritidslæsning og svagere opmærksomhed.

Kontakt:

Danske Forlag: Direktør Christine Bødtcher-Hansen
Dansk Forfatterforening: Formand Morten Visby

cbh@danskeforlag.dk
mortervisby@hotmail.com

+45 20 74 05 92
+45 50 12 87 24

Løsninger

Den forkromede løsning

En samlet, langsigtet national læsestrategi, der styrker læsekulturen hos børn og unge ved at sætte fokus på, at bøger er tilgængelige, der hvor de unge er, og at de fagprofessionelle og hjemmene skaber rum og inspiration for læsning.

Konkrete forslag

Der skal være bøger i alle dagtilbud og fritidsordninger

"Dagtilbuddenes rolle er unik, når det gælder om at mindske uligheden i sproglige færdigheder." På finansloven 2020 blev der afsat 25 mio. kr. til fysiske samlinger af bøger ude i dagtilbud og fritidsordninger. Boggladpuljen skal understøtte og stimulere børns adgang og lyst til litteratur, ved at materialer indkøbes, aktiveres og gøres let tilgængelige i de institutioner, hvor børn færdes. 98 projekter har fået støtte under Boggladpuljen. Det bør være en politisk ambition, at alle dagtilbud har inspirerende og opdaterede fysiske bøger af høj kvalitet. Et forslag er, at CFU'erne kan kuratere bogsamlinger, som kan rokere mellem daginstitutionerne.

Pulje til indkøb af bøger til PLC'erne

Skolebibliotekerne (PLC'erne) er vigtige, fordi det er her, alle børn og unge i forbindelse med deres dagligdag i skolen har mulighed for at møde litteratur og læseoplevelser. Netop nu er der ny bekendtgørelse på vej med skærpede formålsbestemmelser om inspiration til fri-læsning og læsefremme på PLC'erne. Men bogsamlingerne på PLC'erne

har i årtier været systematisk udpint. PLC'erne skal kunne inspirere og åbne nye verdener, og børn og unge skal også mødes med nye bøger, hvor de kan relatere sig til dagsordener, som optager børn og unge.

Tidligt møde med bøger i hjemmet

Gode læsevaner starter i hjemmet, men i mange familier indgår højtlesning ikke som en naturlig del af hverdagen, navnlig ikke hvis forældrene ikke selv har et forhold til bøger, for eksempel gennem deres uddannelse og jobs. Vi foreslår med inspiration i det engelske BookStart-program, at sundhedsplejerskerne har en bogpakke med, når de f.eks. mødes med "mødregruppen". I forbindelse med et tilsvarende program "Bogstart" i Danmark i udsatte boligområder viste en undersøgelse bl.a., at forældrene modtog "Bogstart" meget positivt, og at 58 % af de deltagende familier vurderede, at Bogstart havde ændret deres læsevaner.

DR og læselyst

Læselyst og formidling af børnelitteratur (og ikke kun DRs egne brands) bør indgå som en del af DR's public service-forpligtelse. DR har tradition for at formidle børnekultur af høj kvalitet og har en unik berøringsflade med en stor del af børn i Danmark, som bør udnyttes til at inspirere børn til læsning.